

ІСТОРІЇ УСПІХУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ОДЕЩИНИ

Красносільський ЦНАП

У процесі децентралізації органам місцевого самоврядування передається значний спектр функцій і повноважень, довгий час до цього властивий виключно органам державної влади. Це функції в сферах містобудування, міграції, відносин з нерухомістю.

Передовиком в цьому питанні стала Красносільська об'єднана територіальна громада. В 2016 році співробітники Красносільського ЦНАП одні із перших отримали доступ до державних реєстрів та почали реєструвати майнові права на нерухомість.

Центр надання адміністративних послуг виконавчого органу Красносільської сільської ради здійснює свою діяльність за принципом «єдиного вікна».

ЦНАП утворено на підставі рішення Красносільської сільської ради від 25.12.2015 № 57-VII. Свою діяльність він здійснює відповідно до Положення, затвердженого радою 05.01.2016 № 74 – VII.

Центр утворено з метою реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг. За рахунок сільського бюджету в центрі зробили сучасний ремонт і обладнали його комп'ютерною технікою. Обслуговування громадян виконують висококваліфіковані адміністратори, які посіли свої посади за результатами конкурсу. На сьогодні у ЦНАПі працюють три спеціалісти.

Центром надається 44 види адміністративних послуг, в тому числі паспортні, реєстраційні, з земельних питань та приватизації житла, з питань під-

приємництва і містобудування та архітектури.

При наданні адміністративних послуг у випадках, передбачених законом, справляється плата (адміністративний збір, плата за надання адміністративних послуг). Надання адміністративних послуг у сфері соціального забез-

печення громадян здійснюється на безоплатній основі.

У 2016 році Красносільська сільська рада об'єднаної територіальної громади Лиманського району Одеської області стала одним із переможців конкурсу «Кращі практики місцевого самоврядування», що проводив-

ся Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. ОТГ була нагороджена дипломом «Спеціальна відзнака» за «Утворення Центру надання адміністративних послуг Красносільської сільської ради Лиманського району Одеської області».

Які послуги зараз можна отримати в ЦНАПі

громадянин

адміністратор

орган, що виконує послугу

- реєстратор
- паспортний стіл
- ГАСК
- земельний відділ
- сектор містобуд. та архітектури

Новокальчевська ОТГ

На території громади розташовано три школи, три дитсадки, чотири фельдшерсько-акушерські пункти та одна амбулаторія. Завдяки реформі децентралізації у селах Виноградне та Садове з'явився староста, який, в тому числі, здійснює надання довідок, виконує доручення громадян тощо. В об'єднаній територіальній громаді створено відділ освіти, сім'ї, молоді та спорту та комунальний заклад «Центр первинної медико-санітарної допомоги».

Бюджет Червоноармійської сільської ради до об'єднання громад складав 674 тис. грн. У 2016 році бюджет об'єднаної територіальної громади склав 9 млн 118 тис. 890 грн, а бюджет 2017 року – 14 млн 156 тис. 587 грн.

У 2016 році громада освоїла 4 млн 180,66 тис. грн державної субвенції.

Кошти було спрямовано на ремонт системи водопостачання в с. Травневе (180,72 тис. грн), капітальний ремонт електромережі вуличного освітлення в с. Новокальчеве, с. Виноградне, с. Семихатки, с. Улянівка, с. Травневе, с. Садове (728,51 тис. грн), капремонт дороги вул. Миру с. Новокальчеве (275,59 тис. грн), капремонт сільського клубу в с. Виноградне (1 млн 497,96 тис. грн), капремонт дороги між с. Новокальчеве та с. Семихатки (1 млн 497,88 тис. грн). У пріоритетях громади на цей рік – капітальний ремонт доріг.

Благоустрій

У 2016 році за кошти сільської ради було замінено водомережу протяжністю 1,5 км на суму 105 тис. грн в селі Виноградне, придбано дві башти Рожновського на суму 360 тис. грн в села Семихатки та Новокальчеве. Проведено поточний ре-

Новокальчевська об'єднана територіальна громада (до перейменування у 2016 році – Червоноармійська) Березівського району Одеської області створена в серпні 2015 року в результаті об'єднання Червоноармійської і Виноградненської сільських рад. Таким чином, до громади увійшли 6 сіл: Виноградне, Новокальчеве, Садове, Семихатки, Травневе, Улянівка. Сьогодні ОТГ нараховує нараховує 2628 мешканців.

монт (фарбування) башт Рожновського (села Виноградне, Садове, Новокальчеве) на суму 60 тис. 220 грн. На території с. Улянівка проведено капітальний ремонт артсвердловини на суму 179 тис. грн.

В усіх населених пунктах сільської ради проведено капітальний ремонт вуличного освітлення на загальну суму 908 тис. грн.

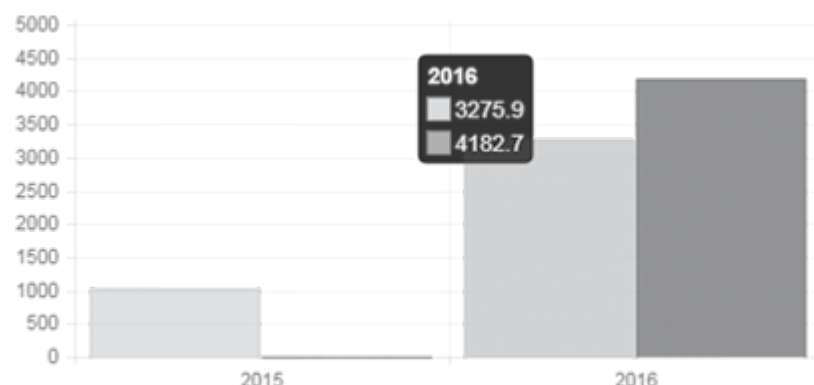
Встановлені паркани біля школи с. Новокальчеве, дитячих садків сіл Новокальчеве та Виноградне, церкви с. Виноградне, кладовищ сіл Новокальчеве, Виноградне та Семихатки на суму 253 тис. 757 грн.

Освіта

За рахунок коштів бюджету ОТГ організовано харчування учнів 1-4 класів в школах на суму 51 тис. 850 грн, у дошкільних закладах – на суму 66 тис. 736 грн. Також впроваджено підвіз дітей до школи, на ці цілі витрачено 120 тис. 725 грн.

Проведено ремонт Семихатської ЗОШ (теплозабезпечення) на суму 105 тис. грн та замінено вікна на суму 40 тис. грн. Замінено вікна у Виноградненській ЗОШ на суму 1 млн 128 тис. грн та Новокальчевській ЗОШ на 20 тис. 600 грн.

Власні ресурси ОТГ та обсяг субвенції на формування інфраструктури, тис. гривень

Здійснено капремонт (заміна вікон, дверей), встановлено санвузли, придбано столи, стільці та постільну білизну для Новокальчевського ДНЗ на суму 45 тис. грн, замінено вікна і двері у Виноградненському медичному комунальному закладі на суму 75 тис. грн.

Придбано холодильники, морозильну камеру та ноутбуки в загальноосвітні заклади на суму 219 тис. 188 грн. Для відділу освіти сільської ради придбано три комп'ютерних набори на суму 40 тис. грн, меблі на 18 тис. грн та комп'ютерну техніку в сільську раду на суму 40 тис. грн.

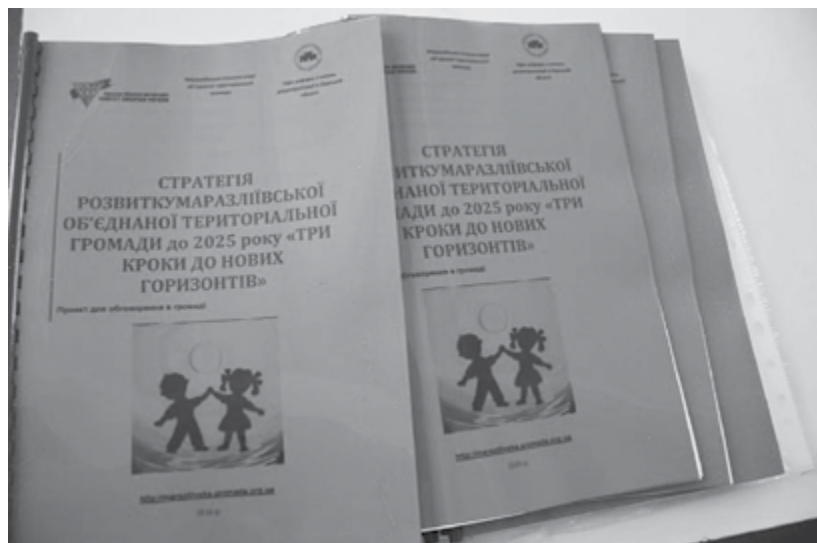
В об'єднаній територіальній громаді постійно для вирішення будь-яких питань залучається громадськість об'єднаної території. Скликаються загальні збори сіл, питання розглядаються на засіданнях сесій сільської ради та засіданнях виконавчого комітету з послідовним обговоренням з депутатами на виборчих округах.

Найважливішими сферами у діяльності об'єднаної територіальної громади є модернізація загальноосвітніх шкіл та утримання і розвиток медичної інфраструктури.

Стратегія розвитку Маразліївської територіальної громади

Маразліївська громада стала першою в Одеській області серед тих, хто розробив власну стратегію розвитку. Над проектом працювала Одеська обласна організація «Комітету виборців України» із залученням експертів Одеського офісу реформ.

Стратегія розвитку Маразліївської ОТГ до 2025 року, яка отримала назву «Три кроки до нових горизонтів», розроблялась з липня 2016 року та перед прийняттям на сесії ради пройшла декілька засідань робочої групи та експертних обговорень, публічну презентацію і громадські слухання у ОТГ.

Логіка та сенс утворення об'єднаної територіальної громади – пройти шлях до реально спроможної (самодостатньої) громади з новою якістю життя, новими можливостями на принципах сталого розвитку.

Загалом стратегічне завдання Маразліївській об'єднаної територіальної громади – запропонувати свої унікальні можливості і умови для посилення власної конкурентоспроможності та розкриття потенціалу.

У стратегії ОТГ передбачено розвиток та взаємодію трьох ключових компонентів/чинників: економіки, довкілля та соціальної сфери (людський чинник). Взаємозв'язок компонентів проявляється у комплексному, одночасному врахуванні усіх чинників і недопущенні ігнорування кожного при плануванні розвитку об'єкта – громади.

SWOT-аналіз ОТГ, який ліг в основу стратегії розвитку, показав, що громада має всі шанси стати сполучною ланкою,

своєрідним містком між курортними зонами, що по сусідству, з одного боку, і аграрними територіями Бессарабії, з іншого.

Серед головних ресурсів розвитку території: наявність працездатного, але сьогодні безробітного населення, яке можна задіяти в будівництві, на сільськогосподарських роботах;

екологічно чиста територія, а це в перспективі роздолья для розвитку "зеленого туризму", відродження ремесел, якими давня володіло місцеве населення (гончарство, ткацтво, вишивка) тощо.

У більш віддаленій перспективі – налагодження міжрегіонального та

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МАРАЗЛІВСЬКОЇ ОТГ

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Місія громади
з'єднувальна ланка між курортними зонами та аграрними територіями Бессарабії, де формуються нові можливості для розкриття місцевого потенціалу

Бачення майбутнього
Маразлівська ОТГ у 2020 році – це економічно самодостатня, відкрита до співпраці та гостинна територія, де соціально-орієнтований бізнес у взаємодії з владою забезпечує мешканцям відчуття впевненості у майбутньому

Пріоритет I.
ВІДТВОРЕННЯ МІСЦЕВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

- 1.1. Прозоре та зрозуміле просторове планування
- 1.2. Розумне використання аграрного потенціалу
- 1.3. Традиція як основа розвитку історико-етнографічного туризму

Пріоритет II.
РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ

- 2.1. Інтелектуальна та освідчена молодь
- 2.2. Здоровий спосіб життя як запорука успіху
- 2.3. Комфортний та безпечний життєвий простір

Пріоритет III.
СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

- 3.1. Доступна та відкрита влада
- 3.2. Спільне планування розвитку громади

міжнародного співробітництва. Наприклад, з родичами німців-переселенців з ФРН, які завжди підтримують етнічну рідню. Але цим ніхто ніколи не користувався для загального блага.

Серед основних завдань на найближчі роки, які поставлені перед суспільством, - розробка містобудівної документації, оновлення генплану і формування топографо-геодезичної

електронної карти, створення відкритого реєстру земельних ділянок та придатних для інвестування приміщень, запуск малих підприємств з переробки продукції сільського господарства, облаштування комунального ринку по реалізації місцевої сільгосппродукції поруч з трасою Одеса - Рені, організація виставок-ярмарків народної творчості для розвитку місцевого туризму, а також активний розвиток того ж

туризму за рахунок історичних квестів і краєзнавчих музеїв (музеїв під відкритим небом).

З метою нарощування інвестиційної діяльності планують зосередити значну частину проектів розвитку громади, у т.ч. спрямування інвестицій, а також увагу підприємців на більш активному використанні автотраси Одеса – Ізмаїл – Рені. Наприклад, громада ставить пе-

ред собою завдання із розвитку мережі придорожного сервісу у складі автозаправних станцій, станцій технічного обслуговування, магазинів, кафе, мотелю і т.п. Також влада планує розробити місцеву програму розвитку туристичної мережі та регулярних заходів для збільшення туристичних потоків до бюджету, зокрема, шляхом створення цілісної мережі відсутніх наразі об'єктів колективного розміщення, у т.ч. готелі, бази відпочинку, підготовлені оселі для гостей та туристів.

Стан доріг є ключовим стратегічним чинником розвитку громади, реалізації інших проектів розвитку, а також залучення інвестицій. Ключовим завданням щодо розвитку транспортної інфраструктури громади у поєднанні з придорожнім сервісом є забезпечення надійного, безпечного, ефективного та комфортного для подорожуючих сполучення від с. Монаші (перехрестя автодоріг М-15 та Р-70) до с. Широке та курортних територій с. Лебедівка (Татарбунарського району) і Миколаївка (Білгород-Дністровського району).

Задля розвитку інфраструктури підтримки бізнесу у Маразлівській громаді найближчим часом запропонують об'єднання місцевим підприємцям та фермерам у професійну асоціацію бізнесу. Забезпеченням підготовки проектів розвитку, залученням

міжнародної технічної допомоги, супроводженням інвестиційних проектів та впровадженням передових практик сталого розвитку громад будуть займатися новоутворені фонд економічного розвитку громади та Агенція місцевого розвитку.

Покращення медичного обслуговування населення планують шляхом ремонту-будівельних робіт приміщень закладів охорони здоров'я та комплектування цих закладів необхідним обладнанням та устаткуванням. До слова, вже сьогодні частину ліків для медичних закладів громада закуповує за власні гроші.

За рахунок коштів бюджету зміцнюють і матеріально-технічне оснащення освітніх закладів, на що передбачають видатки на ремонт, енергоефективну модернізацію та покращення умов навчання з урахуванням створення оптимальної мережі закладів та максимального задоволення потреб громади зараз та у перспективі.

У планах громади — власна пекарня, центр з надання адміністративних послуг, розробка пішохідних та веломаршрутів по території громади, сучасні культурно-розважальні заклади, зокрема у формі молодіжного центру або коворкінг-простору (центру), в якому можна комплексно забезпечувати розвиток та реалізацію ініціатив молоді і не тільки.

Маразлівська варта

31 квітня при виконкомі Маразлівської сільської ради почало діяти громадське формування з охорони громадського порядку «Маразлівська варта».

Члени громадського формування, серед яких є і охоронці бюджетних установ, вже патрулюють установи освіти і соціальної сфери. В ОТГ порахували, що 26 охоронців, що наглядають за об'єктами, розташованими близько, - це велике навантаження на бюджет. Замість них змогли обійтися сімома патрульними. «Вартові» офіційно отримують зарплату як охоронці.

Також сформована мобільна група, яка разом з дільничним інспектором здійснює регулярні рейди по території об'єднаної громади.

Рейди проходять на спеціально придбаному для цих потреб автомобілі.

Окремо для вартових прописали в посадовій інструкції охорону бюджетної сфери способом патрулювання.

Крім того, в минулому році з місцевого бюджету було виділено 199 тис. грн на встановлення охоронної електронної сигналізації на всіх будівлях бюджетної сфери у населених пунктах ОТГ. У планах громади на 2017 рік організувати роботу охоронного пульту, де не тільки будуть управляти станом зон, що охороняються, на території ОТГ, але й, можливо, централізовано підключать виклики пожежної охорони та швидкої медичної допомоги. Працювати будуть три оператори пульту, яких включають до штату громадського формування.

Таким чином, криміногенна обстановка стабілізувалася, у громаді спостерігається тенденція до зниження загального рівня злочинності.

Муніципальна варта – це орган місцевої влади для забезпечення громадського порядку у громаді

СТРУКТУРА

- чисельність затверджує місцева рада
- підрозділи МВ не є частиною МВС
- начальник МВ призначається головою виконкому громади

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- за рахунок місцевого бюджету
- за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

- забезпечення охорони порядку
- профілактика правопорушень
- інформування органів внутрішніх справ про злочини
- охорона майна, що перебуває у комунальній власності
- надання окремих видів правової та соціальної допомоги
- контроль за дотриманням благоустрою території, дотримання чистоти вулиць, парків, скверів та прибудинкових територій

www.izbirkom.org.ua

cvu.od.ua

www.izbirkom.org.ua

cvu.od.ua

Розквітівська ОТГ

Розквітівська сільська об'єднана територіальна громада розташована в південно-західній частині Березівського району та об'єднала громади сіл Веселе, Антонівка, Анатолівка, Красне, Рівне, Данилівка, Нейкове, Ставкове, Розквіт, Чудське, Вишневе, Онорівка, Кринички, Шутове.

Територія громади займає площу 236,8 кв. км, населення громади становить 4338 осіб.

Чисельність апарату сільської ради складає 30 штатних одиниць, посадових осіб – 12, службовців, техперсоналу – 18. При виконанні сільської ради створено відділ освіти. При сільській раді діє виконавчий комітет у кількості 11 осіб, до складу якого входять керівники державних установ, що діють на території Розквітівської громади, приватні підприємці, представники структурних підрозділів сільської ради, активісти населених пунктів сільської ради.

Відповідно до Закону України «Про місцеві вибори», Розквітівська сільська рада має 22 виборчих округи, від яких в сільській раді представляють інтереси громади 22 депутати.

У комунальній власності територіальної громади Розквітівської сільської ради перебувають 7 закладів освіти, 4 сільських клубів, 5 бібліотек, 3 будинки культури, також на території громади розташовані комунальні заклади АЗ-ПСМД с.Розквіт та 4 ФАПі.

Бюджет Розквітівської сільської ради у 2016 році становив 22 млн 451 тис. грн, у тому числі: державна освітня субвенція - 7 млн.726 тис. грн, медична – 2 млн 536 тис. грн, державна субвенція, спрямована на розвиток інфра-

структури, - 7 млн 668 тис. грн, власні доходи – 2 млн 900 тис. грн.

За рахунок коштів місцевого бюджету у 2016 році проведено капітальний ремонт приміщення та відкриття НВК «Загальноосвітня школа – дитячий садок» в селі Анатолівка Розквітівської сільської ради (53,5 тис. грн.).

Силами громади проведено поточний ремонт шкіл та дитячих садочків, в тому числі, відремонтовано підлогу у Ставківському ДНЗ та встановлено котел опалення в Чудському ДНЗ.

Також здійснені роботи із підключення до центральної труби водогону ФАПів в селах Анатолівка та Ставкове.

Придбана музична апаратура для будинку культури с. Ставкове, пральна машина для ДНЗ с. Розквіт, комп'ютерна техніка для

Для планування розвитку сіл як єдиної громади та врахування інтересів всіх населених пунктів, що увійшли до складу Розквітівської ОТГ, сільською радою розробляється Стратегія розвитку об'єднаної громади.

Бюджет Розквітівської сільської ради на 2017 рік із змінами та доповненнями станом на 1 липня 2017 року складає 11 млн 193 тис. грн, у тому числі: державна освітня субвенція - 4 млн 67 тис. грн, медична – 946 тис. грн, власні доходи – 3 млн. 281 тис. грн.

3 метою розвитку територіальної громади у 2017 році сільською радою планується за рахунок державної субвенції провести капітальний ремонт водопроводу в селі Веселе, в селі Вишневе, в селі Розквіт та в селі Ставкове на загальну суму більше 700 тис. грн.

Також заплановано роботи із проведення водопроводу в селі Антонівка на суму 210 тис. грн та будівництво мережі вуличного освітлення в населених пунктах громади на суму 1 млн 500 тис. грн.

За рахунок місцевого бюджету планується придбання в ДНЗ с. Розквіт та с. Ставкове меблів і постільної білизни, нових меблів (парти та стільці) у Анатолівський НВК, ЗОШ I-III ст. с. Ставкове та ЗОШ I-III ст. с.Розквіт на загальну суму 32,5 тис. грн.

Для потреб будинку культури с.Ставкове придбають ноутбук (9 тис. грн), у будинку культури села Анатолівка проведуть реконструкцію вхідних дверей (6,5 тис. грн.).

На утримання п'яти футбольних команд бюджетом громади виділено кошти у розмірі 20 тис. грн.

У 2017 році громадою планується здійснити капітальний ремонт покрівлі головного корпусу Ставківської ЗОШ I-III ст. в с. Ставкове (626 тис. грн) та провести роботи з енергоутеплення головного корпусу Розквітівської ЗОШ I-III ст. на суму 799 тис. 711 грн.

На початку квітня 2017 року у Розквітівській ОТГ Березівського району Одеської області було здійснено низку заходів, спрямованих на поліпшення системи водопостачання громади.

У селах Вишневе і Чудське було встановлено нові водонапірні башти Рожновського. За

башти Рожновського с. Кринички (174,67 тис. грн), капремонт башти Рожновського с. Вишневе (174,67 тис. грн), капремонт башти Рожновського с. Анатолівка (188,27 тис. грн), капремонт башти Рожновського с. Розквіт (174,67 тис. грн), капремонт башти Рожновського с. Чудське (174,67 тис. грн), капремонт во-

Власні ресурси ОТГ та обсяг субвенції на формування інфраструктури, тис. гривень

інформацією місцевих мешканців, старим баштам було близько півсотні років, тож вони вже багато років не справлялися зі своєю функцією, а мешканці мали постійні перебої з питною водою. Тепер цю проблему вирішено.

У 2016 році в громаді за рахунок державної субвенції також було проведено низку робіт з покращення водопостачання.

Так, здійснено капремонт башти Рожновського с. Онорівка (174,67 тис. грн), капремонт

догону по вул. Центральна в с. Чудське (295,62 тис. грн), капремонт водогону по вул. Центральна в с. Нейкове (299,89 тис. грн), капремонт водогону по вул. Миру в с. Анатолівка (250,24 тис. грн), капремонт водогону від башти до села Веселе (279,62 тис. грн), капремонт водопровідної мережі с. Онорівка (262,59 тис. грн), капремонт водогону по вул. Степова в с. Рівне (192,51 тис. грн), капремонт водопроводу по вул. Паркова в с.Чудське (295,53 тис. грн).

Балтська ОТГ. Медична реформа

В основі розвитку медицини громади закладена концепція розвитку медичної допомоги жителям громади «До якості медичної допомоги через доступність» і Цільова програма «Здоров'я», а саме:

- ▶ чітке управлінське розуміння «зон відповідальності» і орієнтирів розвитку первинної допомоги;
- ▶ формування «моделі взаємодії» її використання на практиці, між усіма медичними установами, розташованими на території громади (ЦРЛ, СМП, СЕС, аптечна мережа);
- ▶ Поліпшення доступності медичної допомоги у Балтській ОТГ реалізується за рахунок:
- ▶ «іміджевої» доступності (створення відповідної атмосфери в закладах, дотримання графіків роботи, відновлення іміджу медика);
- ▶ «територіальної доступ-

ської амбулаторії загальної практики сімейної медицини (1 млн 497,9 тис. грн) та капітальний ремонт Гольмянської амбулаторії загальної практики сімейної медицини (1 млн 99,93 тис. грн).

Для надання якісної допомоги та обслуговування населення з міського бюджету були виділені кошти на низку об'єктів.

Так, силами громади було проведено поточні та капітальні ремонти, а в деяких випадках здійснено і переміщення медичних закладів у вивільнені будівлі колишніх сільських рад.

Наданням службового житла громада намагається вирішити проблему з нестачею молодих фахівців, готових приїхати

в село працювати. Так, в селі Пасат за кошти громади було куплено службове житло для співробітника фельдшерського пункту, а у селі Гольма на базі місцевої амбулаторії проводиться ремонт приміщень, які теж послужать житлом для медпрацівників.

Проведено дооснащення закладів ПМСД медичним обладнанням та придбано для фельдшерів в сільській місцевості службових мопедів для своєчасного відвідування хворих.

Однією із новацій медичної реформи є встановлення єдиної інформаційної медичної системи «ЕСКУЛ'ап» у всіх великих і маленьких державних лікувальних центрах ОТГ та організація Call-центру. Для впровадження такої системи придбано обладнання для десяти автоматизованих робочих місць лікаря, кожне з яких складається з сучасного комп'ютера та багатифункціонального пристрою.

В результаті автоматизації робочих місць планується налагодити електронний обмін необхідною інформацією про пацієнтів між центром ПМСД, підрозділами ЦРЛ та станцією швидкої медичної допомоги.

Медична інформаційна система дозволить медикам отримувати будь-які дані стосовно надання медичної допомоги пацієнтам, а також оцінювати та аналізувати ситуацію із захворюваністю не тільки на територію громади, а й району. У перспек-

тиві застосування інформаційної системи мало не впововину вивільнить робочий час сімейного лікаря.

В Балтській ОТГ організовано роботу денного стаціонару за бюджетні кошти. В 2016 році громада виділила півмільйона гривень на ліки від гіпертонії, ішемічної хвороби серця і стенокардії. Жителі громад, які страждають від перерахованих вище хвороб, отримали можливість лікуватися за бюджетні гроші.

Подібне нововведення закликає жителів громад не запускати своє здоров'я. Медпрацівники, в свою чергу, отримують можливість стежити за станом здоров'я населення, вчасно проводячи обстеження і попереджуючи ускладнення. За рахунок громади було проліковано майже 1300 осіб на загальну суму понад 220 тисяч гривень. **На утримання районного та міського центрів ПМСД і ЦРЛ з держбюджету на 2016 рік виділено 25 млн 76,4 тис. грн.**

Для надання первинної медико-санітарної допомоги держава виділила на кожного жителя по 223 грн. 81 коп. Для надання вто-

ринної медичної допомоги держава передбачила 373 грн. 43 коп на людину. Всього для надання вторинної медичної допомоги виділено 13,3 млн грн.

Рішенням сесії Балтського міської ради ці гроші передані для утримання КУ «Балтська ЦРЛ». Додатково Балтська ОТГ змогла виділити майже 2 мільйони гривень на охорону здоров'я, а це 20 % відносно загального кошторису на медицину громади. Вдалося це здійснити за рахунок залишків минулого року і перевищення бюджету.

Маючи власний досвід розвитку в умовах децентралізації Балтська ОТГ може пропонувати своє бачення форм співпраці медичних установ на територіях громад та формування нових умов надання медичних послуг та створення «госпітальних округів».

Сьогодні медичне середовище громади спільно з місцевим самоврядуванням активно рухається в питаннях створення госпітального округу на півночі Одеської області, реалізуючи для цього десятки надважливих напрямів.

ності» (поліпшення умов отримання допомоги і зв'язок лікар - пацієнт);

- ▶ «медичної доступності» за рахунок поліпшення кадрового забезпечення, дооснащення закладів обладнанням, транспортного забезпечення, створення Call-центру та впровадження електронної картки пацієнта.

Медицина Балтської ОТГ представлена КУ «Балтський ЦПМСД», який створено в січні 2016 року, в складі 4 АЗПСМ та 16 ФАПів і ФП. **Центр нараховує нараховує 140 штатних одиниць персоналу** (23 посади лікаря, 17 фізичних осіб та 64 посади середнього персоналу).

За рахунок державної субвенції у 2016 році Балтська ОТГ профінансувала та провела капітальний ремонт Обжильської амбулаторії загальної практики сімейної медицини (699,98 тис. грн), капітальний ремонт Балт-

Модель взаємодії та співпраці закладів охорони здоров'я на території Балтської ОТГ

Опорна школа Маразліївської ОТГ

Маразліївською ОТГ було проведено наймасташнішу оптимізацію в освітній сфері. Це єдина громада в області, в якій пішли на створення опорної школи.

Опорна школа — це заклад освіти, що має зручне розташування для довозення дітей з інших населених пунктів, забезпечений кваліфікованими педагогічними кадрами та має сучасну матеріально-технічну і навчально-методичну базу.

Така школа є юридичною особою та має рахунки в органах Державної казначейської служби України — самостійний баланс, штамп та печатку. Кількість учнів опорного закладу (без врахування вихованців філій), як правило, становить не менше 200 осіб.

Відповідно до Постанови КМУ від 21.08.2010р. № 777 «Про затвердження Положення про освітній округ», філія опорної школи виконує функції початкової школи, а також за рішенням засновника — функції основної школи, дошкільного підрозділу навчально-виховного комплексу. Філія не є юридичною особою та діє на підставі положення. Місцеві громади мають змогу задіяти приміщення, вивільне-

ні унаслідок утворення опорної школи.

Процес оптимізації

У 2016 році було створено Управління освіти, культури, сім'ї, молоді та спорту виконавчих органів Маразліївської сільської ради та освітній округ Маразліївської ОТГ. У процесі оптимізації визначено опорний заклад — Широківський навчально-виховний комплекс I-III ступенів, розташований у селі Широке.

Це означає, що в кількох селах ступені в школах скоротили, а тамтешніх учнів спрямували до тієї, яку визнали найбільш придатною на роль головного навчального закладу громади. Попри те, що с.Широке, як і громада загалом, розташоване далеко від райцентру, за якістю знань ця школа поступається хіба Білгород-Дністровському ліцею. Майже 90% її випускників продовжують навчання у вищих навчальних закладах, причому на бюджетній основі.

Після оптимізації у комунальній власності територіальної громади Маразліївської сільської ради перебувають п'ять закладів освіти.

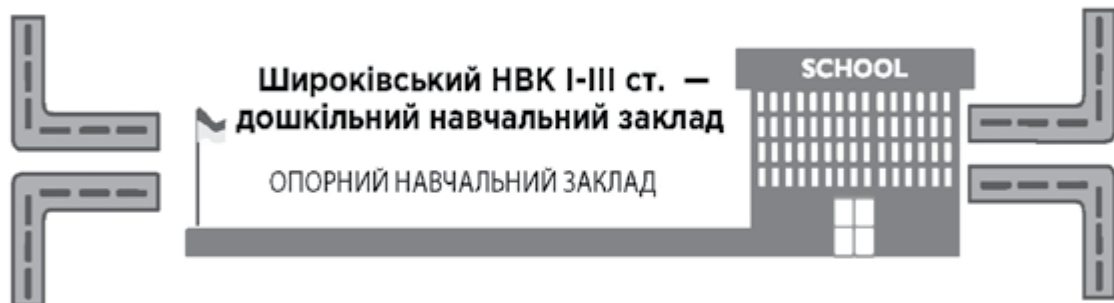
Опорний навчальний заклад громади - Широківський НВК I-III ст. — дошкільний навчальний заклад та його філії: Олексіївська ЗОШ I-II ст., Маразліївський НВК I ст. — дошкільний навчальний за-

Після оптимізації у комунальній власності територіальної громади Маразліївської сільської ради перебувають 5 закладів освіти

Маразліївський НВК I ст. — дошкільний навчальний заклад

Олексіївська ЗОШ I-II ст.

Долинівський НВК I ст. — дошкільний навчальний заклад

Великомар'янський НВК I ст. — дошкільний навчальний заклад

клад, Великомар'янський НВК I ст. — дошкільний навчальний заклад, Долинівський НВК I ст. — дошкільний навчальний заклад.

Держава на облаштування опорного шкільного закладу надала 4 мільйони гривень. Фінансовий підсумок опорної новачії виявився доволі відчутним: якщо раніше в освіті громада мала дефіцит бюджету на рівні 3,5 мільйонів, то вже на кінець 2016 року тут мали 1,5 млн грн в плюсах.

У 2016 році в освітній сфері вдалося зробити чимало.

Відповідно до рішення сільської ради організовано харчування учнів 1-11 класів (50% — батьківська плата, 50% — кошти місцевого бюджету), діти — сироти, діти позбавлені батьківського піклування, діти з прийомних родин, діти учасників АТО, учасників бойових дій харчуються безкоштовно.

Організовано безкоштовний проїзд учнів до закладів освіти та додому. Звести ж до мінімуму незручності для приїжджих учнів вдалося, налагодивши як слід роботу шкільних автобусів.

До справи також підійшли не-

формально, й замість 30-місних «Богданів» та «Еталонів» придбали чотири автобуси «Неоплан», що можуть брати в салон майже 80 школярів — такі, що всього трьома рейсами одночасно звозять до опорної школи учнів з навколишніх сіл.

Четвертий автобус перебуває у резерві. Закупівля обійшлася у два мільйони гривень, допомогали у придбанні спонсори.

На навчання довозяться 144 учні: Олексіївка-Широке – 46 учнів, Долинівка-Широке – 38 учнів, Маразліївка-Олексіївка – 60 учнів.

За рахунок коштів бюджету вдалося модернізувати опалювальну систему у закладах освіти, а саме придбати та замінити котли в Долинівському НВК, Велико-

мар'яновському НВК та Широківському НВК. З метою обладнання сучасних комп'ютерних класів для опорного закладу отримано від Міністерства освіти та науки України 30 комп'ютерів та придбано ноутбуки для Долинівського НВК.

У 2017 році в планах Маразліївської ОТГ за рахунок бюджету обладнати в Широківському опорному закладі сучасні класи та обладнати сучасний комп'ютерний клас в Олексіївській ЗОШ I-II ст.

Також у 2017 році сільською радою у освітній галузі планується провести утеплення будівель та заміну вікон в закладах освіти. В Долинівському НВК I ст. по вулиці Миру проведуть капітальний ремонт системи опалення. Рішенням сільської ради на ці роботи виділено кошти у сумі 123 тис. грн.

Великомихайлівська ОТГ

Великомихайлівська об'єднана територіальна громада створена 7 серпня 2015 року та включає 25 населених пунктів, в яких проживає близько 13 тисяч осіб. Громада утворена в результаті об'єднання Великомихайлівської селищної ради із сільськими радами: Великокомарівською, Гребениківською, Комарівською, Новопетрівською, Новоселівською, Полезненською, Стоянівською і Юрківською.

Бюджет

Станом на кінець 2015 року загальний бюджет усіх населених пунктів, які ввійшли до складу громади, становив 7,5 млн грн. У 2016 році бюджет громади становив 72 млн грн, з яких власні доходи – 27 млн грн, освітня державна субвенція – 17 млн грн, медична – 7 млн грн, близько 11 млн грн – це державна допомога на розвиток інфраструктури. Крім того, з державного бюджету громаді виділили близько 7 млн грн на установку резервуарів чистої води в селищі Велика Михайлівка.

ектів, а дохідна частина бюджету ОТГ в 2016 році склала більше 26 млн грн, що у два рази більше у порівнянні з попереднім роком. Загалом, вдалося реалізувати по 3-5 інфраструктурних проектів в кожному селі, чого не було останні 25 років.

Великомихайлівська ОТГ освоїла 10 млн 356,1 тис грн. державної субвенції на розвиток інфраструктури. Кошти спрямовано, в тому числі, на капітальний ремонт шкіл громади та садочку, роботи з енергозбереження закладів освіти (заміна вікон на енергозберігаючі віконні блоки), капітальний ремонт

(85,37 тис. грн), реконструкція автономної котельні (254 тис. грн) та капітальний ремонт опалювальної системи Гребениківської ЗОШ I-III ступенів (741,79 тис. грн), капітальний ремонт

Крім капітальних ремонтів закладів освіти та проведення робіт з енергозбереження, громада приділяє увагу якості харчування дітей в школі, а на оздоровлення дітей в кінці навчального року під час екскурсій та практики було виділено кошти в сумі 91 тис. грн.

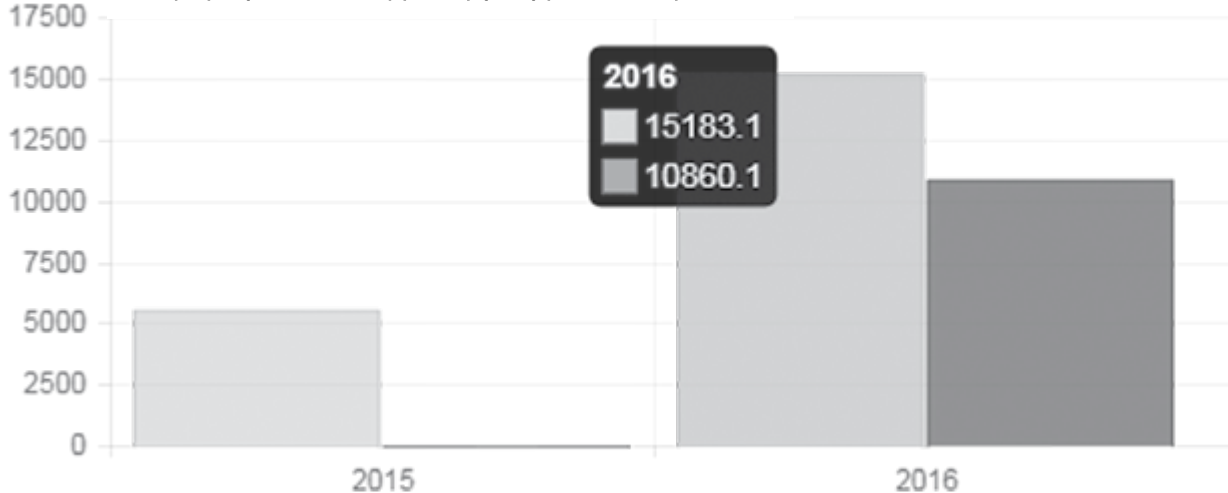
Великомихайлівській ЗОШ № 2 на 40 місць та незабаром буде відкрито садок на 40 місць у Великокомарівській ЗОШ, в який зможуть ходити діти із Комарівки.

Поступово виділяються кошти на придбання обладнання, меблів, комп'ютерів та проведення ремонтів в класах шкіл.

Проблемою лишається охоплення дітей дошкільного віку дошкільними навчальними закладами. В половині колишніх сільських рад не було дитячих садків, також це було проблемою

Громада надає одноразову допомогу дітям-сиротам, які досягли 18-річного віку, а також вперше за багато останніх років надано безкоштовно житло вось-

Власні ресурси ОТГ та обсяг субвенції на формування інфраструктури, тис. гривень

На 2017 рік місцевий бюджет громади затверджено в розмірі 62 млн грн (без урахування субвенції на інфраструктуру). У пріоритеті – продовжити роботу з енергозбереження в закладах освіти.

Відзначимо, що всього за рік роботи ОТГ вдалося реалізувати більше 40 інфраструктурних про-

покрівлі будинку культури с. Новопетрівка (728,45 тис. грн), капітальний ремонт приміщення на центральному стадіоні в смт Велика Михайлівка (299,8 тис. грн), капремонт Новопетрівського фельдшерсько-акушерського пункту (200 тис. грн), капітальний ремонт опалювальної системи дитячого садка Новоселівського навчально-виховного комплексу

проїзної частини вулиці Леніна в смт Велика Михайлівка (290,14 тис. грн), капітальний ремонт водогону с. Гіржове (184,7 тис. грн), роботи із встановлення вуличного освітлення у селах тощо.

Велика увага в минулому році приділялась галузі освіти.

і для Великої Михайлівки, тому що існуючого дитячого садка на 120 місць вкрай не вистачало. В минулому році відкрито додатково дитячий садок при

ми дітям-сиротам та придбано будинок багатодітній родині з чотирма дітьми, які залишились без батька.

Соціальний захист населення

Враховуючи складне матеріальне становище значної частини населення, з місцевого бюджету надавалась допомога

Вирішується питання забезпечення права на безкоштовний проїзд громадян пільгової категорії. Селищною радою було прийнято рішення про виділення з місцевого бюджету 100 тис. грн на компенсацію проїзду на місцевому транспорті.

клаптика землі. Для цього довелось створити власний земельний відділ. Адже саме жителі об'єднаних територій зацікавлені в тому, щоб знати, хто і як користується наділами, яку площу обробляє, і головне – скільки платить до бюджету. У відділі працюють троє співробітників, якими за минулий рік проведена інвентаризація земель громади, встановлені користувачі земельних ділянок. Наразі в основному всі землекористувачі сплачують за використання земельної запису громади.

Благоустрій

Минулого року до села Новоселівська Великомихайлівської об'єднаної громади побудували дорогу за новою технологією. Така дорога не розкисає під час дощів і витримує навантаження більш ніж 40 тонн. На ділянку дороги в 1 600 квадратних метрів було витрачено приблизно 350 тисяч гривень.

В найближчий час влада ОТГ планує розширити послуги по збору побутового сміття на всі населені пункти громади. До відділу благоустрою селищної ради

ввели додатково 7 штатних одиниць працівників з благоустрою (по 1 на кожне село), щоб у належному санітарному стані утримувати території загального користування кожного населеного пункту, придбали для кожного села газонокосарки.

За рахунок бюджету капітально відремонтовано та побудовано водогони в Великій Михайлівці, Новоселівці, Гіржовому, Великокомарівці, Василівці, відремонтовано 2 водонапірні башти громади, встановлено на 6 місяців єдиний тариф – 11,4грн. за 1 куб.м води, затверджений штатний розпис працівників. Проводиться робота із споживачами щодо необхідності укладення договору на водопостачання із КП та сплати за спожиту воду на рахунок підприємства. Також з цим же підприємством укладаються договори на вивіз сміття.

У 2017 році завдяки зростанню бюджетних надходжень Великомихайлівська громада Одеської області продовжує реалізовувати низку інфраструктурних проектів за рахунок власних надходжень. На черзі - 10 нових проектів.

Депутати ухвалили кошториси ще десяти проектів, які буде реалізовано найближчим часом:

- ▶ капітальний ремонт проїзної частини вул. Центральна в с. Гребеники – 1 млн 428,979 тис. грн;
- ▶ капітальний ремонт гаража ЗОШ І-ІІІ ступенів с.

Новопетрівка – 299 тис. грн;

- ▶ капітальний ремонт проїзної частини вул. Молодіжна, Колгоспна, Набережна, Механізаторів с. Новопетрівка – 792,733 тис. грн;
- ▶ будівництво освітлення вулиці с. Новопетрівка – 299,90981 тис. грн;
- ▶ капітальний ремонт лінії електропередачі величезного освітлення вулиці Центральна в смт Велика Михайлівка – 299,95447 тис. грн;
- ▶ капітальний ремонт ліній електропередач вуличного освітлення вулиці Механізаторів в смт Велика Михайлівка – 63,60376 тис. грн;
- ▶ капітальний ремонт водопроводу в с. Стояново – 188,50367 тис. грн;
- ▶ капітальний ремонт по благоустрою території навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дитячий садок» с. Великокомарівка – 450,433 тис. грн;
- ▶ будівництво електроосвітлення вулиці Центральна, Паркова с. Велика Комарівка – 299,25360 тис. грн;
- ▶ будівництво електроосвітлення вулиці Виноградна – 148,416 тис. грн.

на лікування наших громадян в сумі 800 тис. грн, проведено капітальний ремонт житла на суму 100 тис. грн. ветеранам Великої Вітчизняної війни та війни в Афганістані. Надано допомогу громадянам, у яких житло постраждало внаслідок пожеж, на суму 180 тис. грн.

Плата за користування землею складає головну частку доходу місцевого бюджету на селі – в межах 70% всіх доходів. Тож, окрім невеликого підвищення ставки за використання земель сільськогосподарського призначення, громада взялася за детальну інвентаризацію кожного

Як у Великомихайлівській ОТГ розподіляють кошти між селами: формула розподілу

Великомихайлівська ОТГ самотужки розробила формулу розподілу бюджетних коштів, яка тепер надається іншим громадам України за зразок.

В її основі лежить коефіцієнт, який визначає внесок кожного населеного пункту в загальний бюджет. Виходячи з цього вкладу, села отримують фінансування з розрахунку на кожну людину.

Після створення Великомихайлівської об'єднаної селищної громади виникло питання, як справедливо розподіляти кошти між селами, що увійшли до складу ОТГ. З цього приводу виникло чимало суперечок.

З метою дотримання рівноправності та фінансової самостійності під час створення формули розподілу бюджету розвитку до уваги взяли такі поняття як: бюджетний розвиток громади (БРГ), загальні доходи села (селища) (ЗДС), кіль-

кість населення громади (КНС), доходи на одного жителя громади (ДЖГ), доходи на одного жителя села (селища) (ДЖС), коефіцієнт економічної спроможності села (селища) (К), середній дохід на одного жителя села (СДЖС).

При цьому сума бюджету розвитку затверджуються радою громади. Якщо є потреба уточнити розподіл коштів (не раніше ніж через півроку після початку бюджетного року за умови перевиконання бюджету не менше як на 5%, відповідно до вимог Бюджетного кодексу), то до уваги береться коефіцієнт стимуляції збільшення доходів. Його обчислюють шляхом ділення теперішнього доходу за відповідний період на доходи за відповідний період, які було заплановано на початку року.

Уточнення бюджету розвитку відбувається лише для тих громад, коефіцієнт стимуляції у яких становить не менше 1,05%.

Як показала практика, навіть найбідніші населені пункти отримують достатньо коштів, щоб почати вперше за довгі роки реалізовувати інфраструктурні проекти, наприклад, ремонтувати дороги і встановлювати вуличне освітлення.

Це означає, що варіанти побудови успішної економіки є, і кожна громада може обирати свій власний, закріпивши це в статуті. Там же може бути прописаний і принцип розподілу субвенцій, які надходять в громаду, і багато іншого.

Така практика в Одеській області запроваджена вперше. Тепер кошти розподіляються рівномірно, тож не виникає суперечок між селами. Позитивний досвід переймають сусідні населені пункти.

Порядок обчислення бюджету кожного села (селища) виглядає так:

$$1. ЗДС : КНС = ДЖС$$

$$2. БРГ : КНТ = ДЖТ$$

$$3. СДЖС = \frac{ЗДС \cdot ДЖС}{\text{кількість сіл у громаді}}$$

$$4. ДЖС : СДЖС = К$$

$$5. ДЖТ + К + КНС = \text{бюджет розвитку села (селища) на бюджетний період}$$

ТУЗЛІВСЬКА ОТГ

Тузлівська об'єднана територіальна громада, що в Татарбунарському районі, утворилася в серпні 2015 року рішеннями Тузлівської і Безим'янської сільських рад, та об'єднала 4 і 3 села кожної сільради відповідно (с. Тузли, с. Безим'янка, с. Весела Балка, с. Нова Михайлівка, с. Лебедівка, с. Садове та с. Веселе).

Відтоді нова громада нараховує 2600 осіб. Очолює громаду сільський голова Лариса Корнован-Мойсєєнко.

в чотири рази, в порівнянні з минулим.

Бюджет ОТГ на 2017 р. становить 14 млн грн.

Бюджет

До об'єднання бюджет Тузлівської сільської ради був у трійці лідерів Татарбунарського району по повнотенному районного бюджету, до складу якого входять бюджети 18 сільських рад і один бюджет міської ради. Бюджет Тузлівської сільської ради поповнюється, зокрема, і завдяки тому, що до складу сільської ради входить курорт «Лебедівка». Бюджет Безим'янської сільської ради в порівнянні з Тузлівським невеликий, в останні роки не було вже, з яких джерел платити заробітну плату та знаходити фінансування захищених статей.

У Тузлах загальний та спеціальний бюджет 2015 року склав 2 млн 990 тис. грн, бюджет Безим'янської сільської ради – 270 тис. грн. А ось бюджет об'єднаної громади 2016 року вже склав 13,2 млн грн з урахуванням субвенцій та дотацій (інфраструктурною субвенцією - 2 млн 845 тис. грн, медичною субвенцією - 1 млн 524 тис. грн, освітньою субвенцією - 2 млн 738 тис. грн, а також базовою дотацією – 886,8 тис. грн).

Завдяки тому, що у громаді тепер лишається 60% податку на доходи з фізичних осіб, ОТГ отримує додатково близько 1,5 млн грн на рік. З 13 млн 222 тис. грн доходів загального фонду 60 %

Інфраструктура

На території громади є школа, два дитячі садочки, три будинки культури, одна амбулаторія і створений у минулому році Центр первинної медико-санітарної допомоги. За рахунок коштів, спрямованих із держбюджету на розвиток інфраструктури, у громаді вирішували найбільш нагальні питання. Тузлівська ОТГ освоїла 2 млн 845,16 тис. грн державної субвенції на розвиток інфраструктури, закінчивши роботи по 8 об'єктах. Один із інфраструктурних проектів - капітальний ремонт дитячого садка «Барвінок» в селі Безим'янка, де окрім дитячого садка, з інфраструктури є ще Будинки культури і дорога. До капітального ремонту дитячий садок відвідувало 5-6 дітей, а на сьогодні вже 17 дітей, і для Безим'янки це велике досягнення. Капітальний ремонт садка на суму 178 тис. грн зроблено за рахунок інфраструктурної субвенції та додатково з коштів бюджету розвитку виділили ще 75 тис. грн для придбання в садок нових меблів (стілці, столики, шафи, іграшкову стінку), килимів та дитячого майданчику.

Проведено поточний ремонт дитячого садка «Віночок» в с. Тузли, придбано дитячі меблі, пральна машина, комп'ютер. В Тузлівському НВК ІІ-ІІІ ст. капіталь-

дено поточний ремонт приміщень всієї школи до початку навчального року.

Завдяки спонсорській допомозі обладнано малий спортивний зал. Придбано олімпійський килим за кошти обласного бюджету на суму 35 тис. грн. За підтримки департаменту освіти безкоштовно отримано на баланс НВК 15 сучасних комп'ютерів на суму 190 тис. грн.

В Тузлівській ОТГ громада виділяє кошти на організацію безкоштовного харчування учнів 1-4 класів. Також організовано безкоштовне харчування дітей пільгового контингенту, старшокласники мають змогу харчуватися за умови сплати 50%. На сьогоднішній день із 233 учнів НВК безкоштовно харчуються 156 учнів, та 61 учень з оплатою 50%, тобто за 5

покриття в с. Тузли по вулицях Завгороднього та Бесарабській на площі 3380 кв. м, на що використано 1 млн 400 тис. грн державної субвенції.

В селі Весела Балка було запущено 4 проекти - це будівництво 700 м електромережі за рахунок бюджету сільської ради та за рахунок субвенції на суму 169 тис. грн здійснено реконструкцію башти Рожновського і капітальний ремонт водопостачання на суму 660 тис. грн. Зміни відбулися і в Тузлівській лікарні, реформованої у Тузлівський центр первинної медико-санітарної допомоги, до якого входять одна амбулаторія та три ФАПі. Загальний штат працівників становить 15 осіб. Загальні видатки на утримання центру, амбулаторії та ФАПів за 2016 рік склали 1 млн 46 тис. 815 грн.

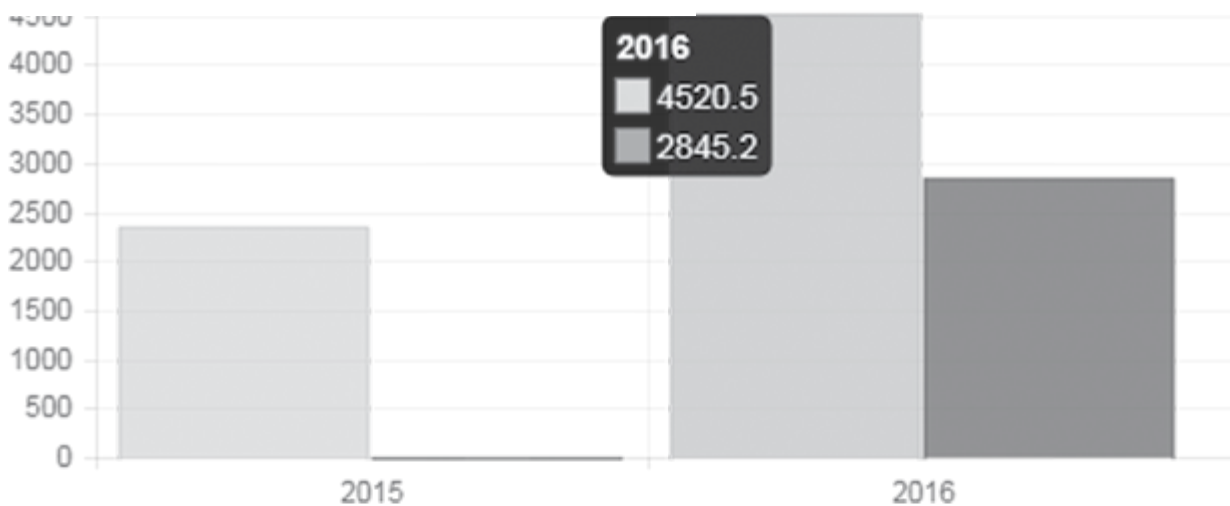
постільна білизна, матраци, ковдри та зроблена євробиральня на суму 128 тис. грн, встановлена духова кабінка, бойлер.

Наразі в Тузлівському ЦПМСД в повному обсязі встановлено металопластикові вікна, замінено трос дверей на металопластикові, відремонтовано медичний автомобіль, гараж.

Своєчасно купуються медикаменти для роботи закладу і пільгового контингенту людей. З початку року медпрацівниками було проведено більше ніж 9 тисяч прийомів громадян, які отримували консультації та рекомендації щодо лікування чи профілактики захворювань.

Проводиться робота по залученню молодих спеціалістів до роботи в школі, дитсадку, медич-

Власні ресурси ОТГ та обсяг субвенції на формування інфраструктури, тис. гривень

(7,99 млн грн) складає державна підтримка (офіційні трансферти), власні доходи складають 5 млн 229 тис. грн.

Сама ж громада заробляє на орендній платі з юридичних та фізичних осіб (це 46%), податок на доходи фізичних осіб - 30%, єдиний податок - 14% та інші податки. Тобто загальний дохід, з урахуванням трансфертів, виріс

но відремонтували внутрішню вбиральню на суму 118 тис. грн та здійснили капітальний ремонт системи опалення (шляхом встановлення нового котла) на суму 197 тис. грн за рахунок інфраструктурної субвенції. За рахунок власних коштів замінили 56 вікон на суму 140 тис. грн, здійснили поточний ремонт котельні з придбанням нового мотору та насоса на суму 23 тис. грн, а також прове-

дано ремонт котельні на суму 19 тис. грн на рік.

З метою благоустрою громади на сільському стадіоні встановлено 10 лавок, спортивний майданчик, висаджено дерева. В центрі села для нового парку прибрана земельна ділянка, висаджено дерева та встановлено ігровий комплекс для дітей. Проведено капітальний ремонт дорожнього

Тузлівська ОТГ освоїла 2 млн 845,16 тис. грн державної субвенції на розвиток інфраструктури, закінчивши роботи по 8 об'єктах

створено Тузлівський центр первинної медикосанітарної допомоги

загальний дохід, з урахуванням трансфертів, виріс в чотири рази **x 4**

бюджет на 2017 р. становить 14 млн грн **14 млн**

Також в новоствореному Центрі за рахунок власних коштів з метою здійснення належного медичного обслуговування мешканців громади придбано медичне обладнання на суму 130 тис. грн, а саме апарати УВЧ, електрофорез, ультразвукової терапії, магнітотерапії, електрокардіограф, два стерилізатори, інгалятор та тонометри. В медичному центрі проведений поточний ремонт приміщень, придбані меблі, нова

ноту центрі. В цьому році громада збагатилася 11 молодими спеціалістами.

Так, до школи працевлаштовано 4 вчителів, до дитсадка - одного вихователя, до медичного закладу - 4 молодих спеціалістів (фельдшерів, акушерку та медсестру), до сільської ради - двох головних спеціалістів.

Фінансова спроможність громад Одещини

З моменту прийняття Концепції реформування територіальної організації влади та місцевого самоврядування в Україні вже пройшло три роки. Півтора з них здійснюють свою діяльність 8 об'єднаних громад Одеської області, а у 2017 році розпочали свою діяльність ще 4 громади.

Фінансова децентралізація зробила незалежними місцеві бюджети від державного бюджету і створила можливості планування розвитку територій, можливості втілення реальних проектів. Такого висновку не складно дійти, якщо завітати у ті населені пункти, де ще вчора буденна сірість роз'їдала очі, а сьогодні, на подив, там закипіла робота: ремонтуються дороги, рекреаційні майданчики, оновлюються будівлі шкіл, дитячих садків, лікарень, відкриваються спортивні і культурні центри. Громади, які створюються як просторова основа нового ефективного місцевого самоврядування, наповнилися якісним змістом.

Кабінет Міністрів нещодавно опублікував рейтинг фінансової спроможності громад. Зрозуміло, що коли створюється об'єднана громада, то вона має таким чином організувати свою життєдіяльність, щоб максимально використовувати всі наявні ресурси (природні, економічні, фінансові) і не просити грошей у держави. Під час формування рейтингу було відібрано 4 основні показники, за якими була зроблена спроба оцінити фінансову спроможність громад.

Перший показник — **«власні доходи на 1 мешканця»** - дає можливість оцінити, як громада розпоряджається ресурсами своєї території: чи всі підприємства справно платять податки, чи всі підприємці мають офіційно оформлених працівників тощо. Другий показник - «рівень дотаційності бюджетів» - показує залежність громади від державного бюджету. Третій показник - «капітальні видатки на 1 мешканця» - вказує на те, скільки грошей громада витрачає саме на розвиток, розбудову інфраструктури громади. І четвертий показник - «питома вага видатків на утримання апарату управління» - дає можливість зрозуміти, скільки коштів громада витрачає на місцевих чиновників за рахунок бюджету. Оцінювалася діяльність 159 громад України, створених у 2015 році.

Зазначимо, що об'єднання громад дозволило збільшити власні доходи бюджетів ОТГ на 1 жителя відповідної території. В се-

редньому показник (у порівнянні з 2015 роком) зріс на 1664 грн (з 770 грн. до 2434 грн.). За першим показником рейтингу **«власні доходи на 1 мешканця»** найбільше коштів отримала Красносільська ОТГ - 3785 грн, потім Біляївська з 3344 грн, Тузлівська - 2527 грн, Новокальчевська - 2512 грн, Великомихайлівська - 2109 грн, Балтська - 2036 грн, Маразліївська - 1807 грн, Розквітівська - 1361 грн.

За другим показником **«рівень дотаційності бюджетів»** підсумовано виконання місцевих бюджетів за 2016 рік та найбільше фінансово залежними від державного бюджету є ОТГ: Розквітівська - 16% у доходах громади становить базова дотація та Маразліївська - 15%. Перше місце посіла Біляївська ОТГ із реверсною дотацією та показником мінус 1,4% питомої ваги базової дотації у доходах громадян, за нею Красносільська ОТГ, що має 3,6%, далі - Новокальчевська із 4,1%, Великомихайлівська - 8,9%, Балтська - 9,6% та Тузлівська - 12%.

Третій показник **«капітальні видатки на 1 мешканця (без субвенції з держ. бюджету)»** показав, що найбільше на 1 особу витрачають Красносільська ОТГ - 1633 грн. та Біляївська ОТГ - 1304 грн. Всі інші ОТГ області мають цей показник менше 1000 грн., а саме Великомихайлівська - 714 грн., Новокальчевська 424 грн., Балтська 361 грн., Тузлівська 335 грн., Найменше витрачають у Маразліївській ОТГ - 140 грн. та Розквітівській ОТГ - 87 грн. на особу.

Найбільша штатна чисельність працівників виконкому (службовців) затверджена Балтською ОТГ - 147 осіб, найменша - Тузлівською ОТГ - 18 осіб. Виходячи із розрахунку чисельності населення громад (станом на 01 січня 2016 року) та чисельності службовців, можна зазначити, що найбільше навантаження на 1 службовця з надання послуг населенню в Великомихайлівській ОТГ - 338 осіб, найменше - у Новокальчевській ОТГ - 105 осіб.

Так, за четвертим показником **«питома вага видатків на утримання апарату управління»** у

2016 році найбільша питома вага видатків на утримання службовців у фінансовому ресурсі ОТГ (без урахування субвенцій) припадає на бюджет Розквітівської ОТГ - 21%. Далі Новокальчевська - 18%, Тузлівська - 15,7%, Красносільська - 15,5%, Біляївська - 13,9%, Балтська - 13,3% Маразліївська - 13,0%. Найменше витрачають на утримання службовців у Великомихайлівській ОТГ - лише 12% від всіх видатків бюджету.

Виходячи із фінансових ресурсів, ОТГ за 2016 рік змогли спрямувати кошти на здійснення видатків розвитку (капітальні видатки) у загальній сумі понад 136 млн грн, у тому числі на ремонт доріг, будівництво, благоустрій територій та житлово-комунальне господарство - 98 млн грн, ремонт та реконструкцію закладів соціально-культурної сфери - 33 млн грн. Найбільший обсяг таких коштів спрямовано Балтською ОТГ - 32 млн грн.

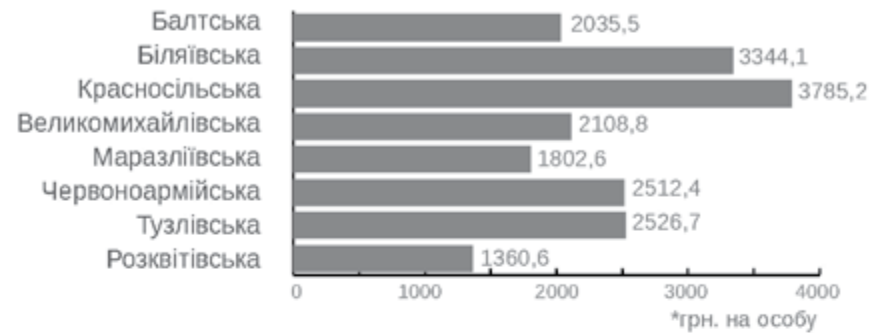
У результаті утворення об'єднаних громад зріс обсяг власних доходів місцевих бюджетів більше ніж у 3 рази (на 145 млн грн.) порівняно з 2015 роком (з 64 млн грн до 209 млн грн). Основним джерелом наповнення бюджетів є податок на доходи фізичних осіб - 95 млн грн. Наступним за вагомістю - плата за землю - 54 млн грн.

Всі місцеві бюджети ОТГ області за 2016 рік перевищили планові показники доходів загального фонду. Найбільший відсоток перевиконання планових показників складає 77% по Новокальчевській ОТГ. У порівнянні з початком 2016 року, залишки коштів загального фонду місцевих бюджетів ОТГ (без субвенцій) зросли на 41 млн грн, або в 3 рази та станом на 1 січня 2017 року склали 60 млн грн.

За підсумками всеукраїнського рейтингу із 159 ОТГ в Україні, які пропрацювали в нових умовах весь 2016 рік, дві об'єднані територіальні громади Одеської області увійшли у топ-20 найкращих спроможних ОТГ України. За загальним рейтингом всіх чотирьох показників Біляївська ОТГ посіла 15 місце у всеукраїнському фінансовому моніторингу, а Красносільська ОТГ - 20 місце.

Рейтинг фінансової спроможності громад Одещини

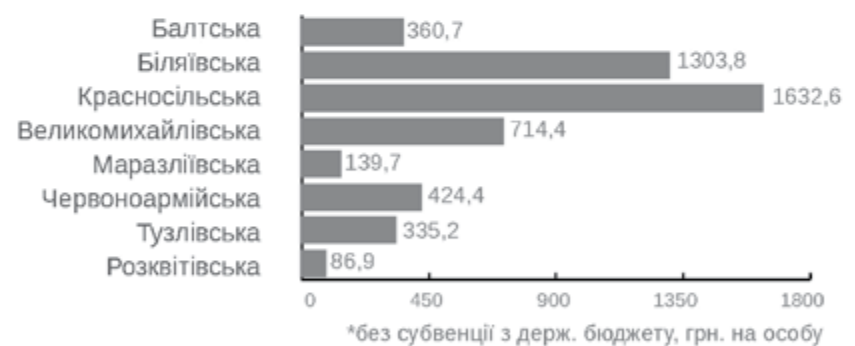
Власні доходи на 1 мешканця, грн

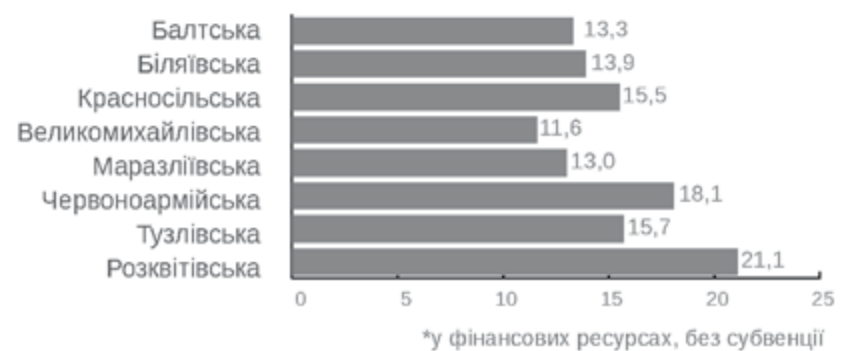
Рівень дотаційності бюджетів, %

Капітальні видатки на 1 мешканця, %

Видатків на утримання апарату управління, %

Canada

Проект реалізується у рамках Польсько-Української Програми Підтримки Демократії співфінансованої з програми польської співпраці на користь розвитку Міністерство закордонних справ РП та консульського Міністерства закордонних справ, партії та розвитку (DEAFS)

Інфографіку виготовлено виданням "ІзбірКом"

ГАЗЕТА «ИЗБИРКОМ». Основатель - Одесская областная организация Всеукраинской общественной организации «Комитет избирателей Украины». Свидетельство № ОД 1413-284-Р. Главный редактор: Болган В.С. Выпускающий редактор: Дроздова Е.А. Адрес редакции: 65091, г. Одесса, ул. Садиловская, 25. Телефоны: (048) 716 - 40 - 18. Электронная почта: odesakvu@ukr.net www.cvu.od.ua, www.izbirkom.org.ua, www.dep.od.ua. Отпечатано в ПП «ЕВРО ДРУК», заказ № Тираж - 10 000 экз.